

SIRIUS OPRECHT

EDITIE DECEMBER 2025

Ons rechtssysteem
Alle wegen leiden naar Rome

JAZZ
A love supreme

Reis door de tijd

Colofon

De OpRecht is het verenigingsblad van Sirius, studievereniging binnen het Utrecht Law College. Heb je een opmerking naar aanleiding van deze editie of heb je een idee voor een volgende OpRecht? Laat het weten aan de redactie (oprecht@ulcsirius.nl).

Jaargang XX 4^e editie

December 2025

Hoofredactie
Emma Meijer

Redactie
Ruben Nitrauw, Merel Verwoerd, Anna Klaver, Finn van den Heuvel, Marijn Suur

Vormgeving
Marijn Suur, Anna Klaver

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(s) en Studievereniging Sirius geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomendheden, noch de gevolgen hiervan.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Studievereniging Sirius.

Inhoud

Voorwoord	5
Tijdreis door propaganda	6
A love supreme: van blues tot coltrane	8
North Sentinel Island: de meest geïsoleerde samenleving ter wereld	12
Schilderkunst in de 17 ^e eeuw	14
Alle wegen leiden naar Rome	18

Voorwoord

Lieve Sirii,

Heb jij altijd al willen weten hoe de schilderkunst er uit zag in de 17^e eeuw en welke verhalen er achter wereldberoemde schilderijen zitten? Heb jij altijd al meer willen weten over de geschiedenis van Jazz? Of heb je de perfecte studie gekozen en wil je meer weten over het Romeinse recht? Dan ben je hier aan het juiste adres! In deze editie neemt de OpRechtcommissie je mee op een reis door de tijd!

In de periode van kerst en oud & nieuw zijn je uitgaven wellicht iets hoger dan wat je zou willen, dan komt het des te beter uit dat je hier volledig gratis leesvoer hebt. In deze editie kan je heerlijk wegdwalen in de geschiedenis en je eventuele kerststress even vergeten of gewoon extra ontspannen met een dekentje op de bank. Deze koude maanden zijn immers perfect voor het lekker warm binnen zitten en iets ontspannends doen.

Het einde van het jaar voelt als een mooi moment om even terug te denken en misschien doe je dit zelf ook al wel. Mocht je dit niet uit jezelf doen zou ik het zeker aanraden dit eens te doen, denk dan vooral na over wat je goed gedaan hebt dit jaar en waar je trots op mag zijn. Zo sluit je het jaar nog leuker en positiever af!

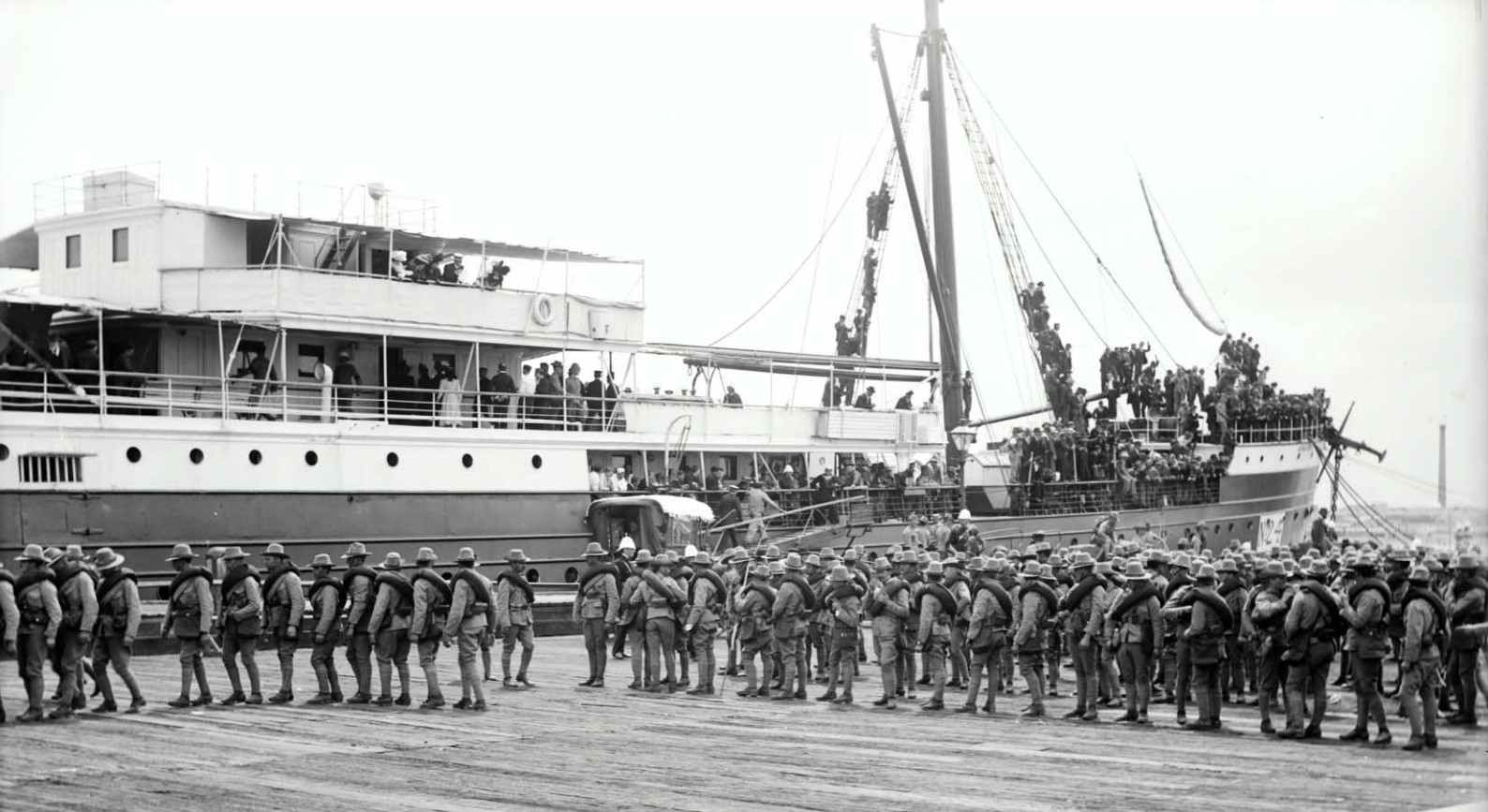
Over het verloop van tijd gesproken, dit is ook alweer de laatste editie van deze OpRechtcommissie. Wij hopen dat jullie het naar jullie zin hebben gehad tijdens het lezen van deze edities. Wij hebben als commissie in ieder geval heel veel plezier gehad in het maken ervan en zijn erg trots op wat we hebben neergezet!

Alvast fijne feestdagen gewenst en tot volgend jaar!

Veel liefs,

Emma

Voorzitter OpRechtcommissie

Tijdreis door propaganda

Anna Klaver

Propaganda is van alle tijden. Een precieze definitie van propaganda is er niet. Propaganda wordt vaak geassocieerd met totalitaire staten, maar het wordt eigenlijk door heel veel partijen gebruikt. Vaak wordt propaganda geassocieerd met 'de slechteriken'. Veel mensen hebben een duidelijk beeld bij nazipropaganda, maar hebben niet door dat de Britten en Amerikanen ook grootschalige propagandacampagnes voerden. Je zou kunnen zeggen dat alles wat gemaakt is om de publieke opinie te veranderen propaganda is. Het pogen om de publieke opinie te veranderen is iets wat al sinds de Romeinen voorkomt en nu nog steeds aan de orde van de dag is. In dit artikel zullen verschillende vormen van propaganda uit verschillende tijden naar voren komen.

Romeinse propaganda

Romeinse keizers gebruikten verschillende media die je als propaganda zou kunnen zien, zoals triomftochten, munten en zelfs gebouwen.¹ Keizers straalden graag uit dat zij degenen waren die alle

mooie gebouwen in Rome hadden neergezet. Keizer Augustus zou hebben gezegd: 'Toen ik Rome vond, was het van modder, maar toen ik het verliet, was het marmer.'² En ze zeiden het niet alleen, ze lieten ook op gebouwen graveren wie het gemaakt had. Het Romeinse leger was een belangrijke doelgroep voor de propaganda: wie het leger had, had de macht. Er werden bijvoorbeeld munten geslagen die het leger prezen als het leger iets gedaan had voor de keizer. Een voorbeeld hiervan zijn munten die geslagen zijn door keizer Claudius. Hij sloeg erg waardevolle munten waarop de Praetoriaanse garde werd geëerd nadat die hem aan de macht had geholpen.³

Propaganda in de 17^e eeuw

De term propaganda komt uit de 17^e eeuw. Ooit was propaganda de term voor de taken die het pauselijke orgaan Sacra Congregatio de Propaganda Fide uitvoerde. Dit orgaan moest de volgzzaamheid aan de kerkelijke regels promoten.⁴

1 O. Hekster, *A Companion to the Roman Army*, Blackwell Publishing: New Jersey 2007, p. 346.

2 O. Hekster, *A Companion to the Roman Army*, Blackwell Publishing: New Jersey 2007, p. 347.

3 O. Hekster, *A Companion to the Roman Army*, Blackwell Publishing: New Jersey 2007, p. 360.

4 O. Hekster, *A Companion to the Roman Army*, Blackwell Publishing: New Jersey 2007, p. 344.

“All art is propaganda; on the other hand, not all propaganda is art.”

– George Orwell

Propaganda in de 20^e eeuw: Wereldoorlogen

Bij propaganda uit de Tweede Wereldoorlog wordt vaak gedacht aan propaganda van de Nazi's over bijvoorbeeld joden. Maar aan de geallieerde kant werd ook veel propaganda geproduceerd, zoals het nog steeds bekende Captain America. De eerste editie van die comic werd in maart 1941 gepubliceerd door Timely Comics (later Marvel Comics).⁵ Amerika was toen nog niet betrokken bij de oorlog. Captain America geeft weinig subtiel een mening over hoe het wel zou moeten zijn. Op de cover van de eerste editie geeft Captain America Hitler een kaakstoot. Daarnaast worden ook propagandistische termen gebruikt als ‘peace loving Americans’.⁶ Captain America werkt goed voor propaganda: het is duidelijk wie de vijand is en wie die gaat bestrijden.⁷ Daarnaast zijn comics ook gericht op een jonger publiek.⁸

Propaganda in de 20^e eeuw: Koude Oorlog
Naast de Tweede Wereldoorlog was de Koude Oorlog ook een broedplaats voor propaganda. In China werd onder Mao veel propaganda gebruikt. Voor hij aan de macht kwam lag het niveau van mensen die konden lezen in China laag. Mao focuste daarom veel op onderwijs, maar hij leerde mensen lezen met communistische teksten.⁹

Een ander voorbeeld is de posters die in grote getalen werden verspreid in China die na de lancering van de Sputnikraket vertelden hoe goed de communisten waren in ruimtevaart, en die de Amerikanen belachelijk maakten met hun achterstand in de rakettechnologie.

Maar ook de Amerikanen maakten propaganda. Top Gun is hier een voorbeeld van. Deze film uit 1986 werd gesponsord door het Amerikaanse leger. Top Gun laat een geïdealiseerd beeld zien van het Amerikaanse leger.¹⁰ Hollywood films zijn een goede manier om mensen te beïnvloeden, omdat er veel bekende acteurs in zitten en veel mensen deze films kijken.¹¹

21^e eeuwse propaganda: Klimaat

In de eenentwintigste eeuw komt klimaatverandering bij steeds meer mensen in beeld als een van de grootste politieke problemen. Oliegiganten zijn een belangrijke partij in dit probleem. Niet alleen overheden, maar ook machtige bedrijven hebben er dus baat bij om de mening van het grote publiek hierover te sturen. Daarom kwam BP in 2004 als eerste met de ‘carbon footprint calculator’ om het idee te stimuleren dat de oorzaak van klimaatverandering ligt bij de consument en niet bij grote bedrijven, zoals BP.¹²

Is alles propaganda?

Propaganda is er dus altijd al geweest en zal er dus ook altijd zijn. Bijna alle kunst heeft een politieke boodschap. Het ligt aan je definitie of dat propaganda is. Hetzelfde geldt voor marketing tactieken van grote bedrijven. Hoe je het ook noemt, machtige partijen zullen altijd proberen om mensen te overtuigen van hun standpunt en hebben daarvoor ook de meeste middelen. Het is daarom belangrijk om als je iets leest of kijkt of ziet altijd na te denken over wie het heeft gemaakt en waarom.

5 C. Murray, *Critical Approaches to Comics*, Routledge: New York 2012, p.131.

6 C. Murray, *Critical Approaches to Comics*, Routledge: New York 2012, p.133.

7 C. Murray, *Critical Approaches to Comics*, Routledge: New York 2012, p.137.

8 C. Murray, *Critical Approaches to Comics*, Routledge: New York 2012, p.137.

9 P. Doma & F. Tako, Near and Far, Proceedings of the Annual Conference of ELTE Eötvös Collegium Oriental and East Asian Studies Workshop, 2020, p. 132.

10 R. Martin, Aiming to be the Top Gun: Military Recruitment, Propaganda, and Shaping the Image of War through Popular Media, *Intersect*, Vol 16, No 2, 2023, p.4.

11 R. Martin, Aiming to be the Top Gun: Military Recruitment, Propaganda, and Shaping the Image of War through Popular Media, *Intersect*, Vol 16, No 2, 2023, p.3.

12 'Big oil coined 'carbon footprints' to blame us for their greed. Keep them on the hook', *The Guardian*, 23 augustus 2021

A love supreme: *van blues tot coltrane*

Marijn Suur

Blues

Het is bijna onmogelijk om de geschiedenis van Jazz te vertellen zonder aandacht te besteden aan haar twee voorgangers: ragtime en blues. Blues ontstond aan het einde van de 19^e eeuw, ongeveer dertig jaar na het einde van de slavernij.¹ Veel oude bluesmuziek gaat daarom ook over de ervaringen van bevrijde mensen en het leven na de slavernij. Naast thema's zoals hoop ging het eerder over de grote problemen die de afro-amerikanen toen (en nu nog steeds) hadden zoals armoede, landbouw in slechte omstandigheden en zelfs een heel wetssysteem dat tegen hen was.²

Blues was eigenlijk de manier waarop veel traditionele Afrikaanse elementen in de muziek op jazz overgingen. Een voorbeeld is de call-and-response (muziektechniek waarin een muzikant een frase speelt waarop een andere muzikant een antwoord speelt), deze techniek was onderdeel van traditionele Afrikaanse muziek.³ Deze techniek daarna door de transatlantische slavenhandel overgebracht naar Amerika en werd vaak gebruikt voor field hollers.⁴ Deze techniek is nog steeds kenmerkend voor jazz en een van de hoofdelementen van jazz-blues muziek.⁵

¹ 'The Library of Congress Celebrates the Songs of America: Blues', loc.gov.

² Zoals de Jim Crow-Wetten.

³ 'Afriqua Presents Principles of Black Music: Call & Response', Ableton.com.

⁴ 'Afriqua Presents Principles of Black Music: Call & Response', Ableton.com.

⁵ Zie bijvoorbeeld Moanin' gespeeld door Art Blakey of The Eternal Triangle gespeeld door Sonny Stitt.

Ragtime

Een andere voorouder van Jazz was ragtime. Ragtime is een muziekgenre gekenmerkt door pianomuziek met veel syncopatie.⁶ De muzikant speelt eigenlijk net naast (meestal na) de maat, doordat de muziek hierdoor in een “kort-lang” patroon komt geeft het de muziek een golvende sfeer. Deze syncopatie is nu nog steeds een van de kenmerkende elementen van Jazz.

Een ander kenmerk van ragtime dat jazz heeft overgenomen is de enorme virtuositeit van de muzikanten.⁷ Bij ragtime muziek maakt een pianist grote sprongen met zijn linkerhand op een gigantische snelheid, deze stijl van spelen werd later verder ontwikkeld tot de stride-piano stijl. Stride muzikanten zoals James P Johnson en later Fats Waller legden de basis voor jazzpiano door het gebruik van deze stijl.

Ragtime bracht dus twee onmisbare elementen naar de jazzmuziek, de syncopatie en de ongelooflijke technische virtuositeit.

New Orleans

Als een stad kan worden gezien als de geboorteplaats van jazz dan is dat New Orleans. Louisiana was gesticht door Franse kolonisten, hierom kwam veel van de wetgeving uit het 18e eeuwse recht.⁸ Een van deze decreten was “Le Code Noir”, die de rechten en plichten van slaven regelde. Hoewel de wet erg streng en in veel opzichten onmenselijk was, gaf het de slaven ook een paar “vrijheden”, hieronder was het recht om een vrije zondag te hebben een van de invloedrijkste.⁹ Zelfs nadat de wet was afgeschaft

leefde deze traditie nog voort. Deze aanhoudende traditie was een van de redenen dat op zondag grote groepen afro-amerikanen samenkwamen en hier hun cultuur deelden.¹⁰ De plek waarop de samenkomsten het meest gebeurden (en een van de weinige plekken waar dit was toegestaan) was Congo Square.¹¹ De verschillende culturen en muziektradities werden hierdoor langzaam samengesmolten. Jammer genoeg werden de samenkomsten in de loop van de 19e eeuw steeds meer gereguleerd totdat eigenlijk alleen nog maar “acceptabele” afro-amerikaanse brassbands werden geaccepteerd (vaak ook nog onder de supervisie van de politie).¹²

Rond het begin van de 20e eeuw waren de verschillende muziektradities steeds meer samengesmolten. De verschillende culturen kwamen samen en speelden vooral muziek in bars en bordelen (vooral in het red-light district Storyville, een van de bekendste plekken in de jazzgeschiedenis).¹³ Er werd blues, traditionele muziek en ragtime gespeeld en de muziek begon over de komende twintig jaar steeds meer te lijken op jazz. De ragtime werd langzaam vrijer, er werd losser omgegaan met de Europese muziektheorie, meer geïmproviseerd, er werden gebogen blues noten geïntroduceerd en het ritme werd losser (het ontstaan van swing).

Jazz in de jaren 20

Maar hoe werd jazz dan het geluid van de roaring twenties, je zou denken dat muziek die gemaakt is door een onderdrukte minderheid niet al te snel zou doorbreken in begin 20e eeuw Amerika. Dit is dan ook een van de meest pijnlijke delen van de

6 'Ragtime', timeline.carnagiehall.org.

7 'History of ragtime', loc.gov.

8 'Code Noir of Louisiana', 64parishes.org.

9 'Code Noir of Louisiana', 64parishes.org.

10 'Congo Square and African-American Music Culture', journal.hkw.de.

11 'Congo Square and African-American Music Culture', journal.hkw.de.

12 'Congo Square: Mythology and Music', neworleanshistorical.org.

13 'Rhythm of Storyville', hnoc.org.

jazzgeschiedenis. Een groepje van 5 blanke mannen vormden in 1916 de Original Dixieland Jass Band. Dit is de band die jazz door Amerika heeft verspreid en wereldwijd bekend heeft gemaakt. Een van de bandleden claimde zelfs dat zij degene waren die jazz hadden bedacht (een leugen die toentertijd jammer genoeg door aardig wat mensen werd geloofd).¹⁴

Als er iemand wel als de uitvinder van Jazz kan worden gezien is dat Buddy Bolden, waarvan zijn muziek jammer genoeg nooit is opgenomen.¹⁵ Buddy Bolden speelde tot 1907 een nieuwe stijl van ragtime en bluesmuziek, een van de eerste vormen van jazz.¹⁶ Hierom staat hij in de jazzwereld bekend als de eerste koning van Jazz.¹⁷

Een nieuwe vorm van Jazz: Bebop

Jazz was tot het einde van de jaren 30 vooral dans en entertainment muziek, het werd nog niet gezien als kunst. Veel jazzmuzikanten vonden dit te beperkend, hierom werd er veel geëxperimenteerd met complexere ritmes, snellere melodieën en meer improvisatie. Hierdoor ontstond er een nieuwe vorm van jazz genaamd bebop, een stijl die gemaakt is om naar te luisteren en niet om op te dansen.¹⁸ De twee hoofdrolspelers van deze stijl waren Dizzy Gillespie en Charlie Parker, deze trompettist en altsaxofonist hadden ongelooflijke technische vaardigheid en schreven tientallen standaardstukken die nog steeds in het moderne jazz repertoire zitten.¹⁹ Ook werd de harmonie in jazzmuziek steeds complexer en bevatte ook steeds meer dissonantie, een van de pioniers op dit vlak was de jazz pianist Thelonious Monk.²⁰ De jazzcultuur begon ook steeds competitiever te worden, je moest de snelste zijn, de slimste en de meest creatieve.²¹

John Coltrane

Het is bijna onmogelijk om een artikel over de geschiedenis van jazz te schrijven zonder het te hebben over John Coltrane. John Coltrane startte zijn jazz carrière in Philadelphia, waar hij zich al

snel ontwikkelde tot een veelgevraagde sessiemuzikant in de stad.²² In 1955 werd hij door Miles Davis gevraagd om naar New York te komen en een van de meest legendarische samenwerkingen in de jazzgeschiedenis te starten.²³ Het legendarische gedeelte van deze samenwerking startte echter pas later. John Coltrane had namelijk (zoals veel jazzmuzikanten toentertijd) een heroïneverslaving en werd zelfs in april 1957 door Miles Davis ontslagen.²⁴ Nadat Coltrane was afgekickt haalde Miles Davis hem in het begin van 1958 weer terug naar de band, dit startte de gouden periode van het Miles Davis Quintet/Sextet, de allergrootste hard-bop band aller tijden (hard-bop is een latere ontwikkeling van bebop).

Het afkicken van Coltrane ontwaakte ook zijn spirituele kant, John Coltrane was bijna geobsedeerd met bijna elke grote religie.²⁵ Dit was ook zijn grote inspiratie voor een van de meest legendarische en innovatieve jazz albums aller tijden: A Love Supreme.

Hierna bleef Coltrane baanbrekende albums maken zoals ascensions en meditations die blijvende invloed hadden op de jazzwereld.

Slot

Hoewel jazzmuziek zich altijd ontwikkeld heeft, zullen de roots en verschillende ontwikkelingen nooit helemaal verdwijnen. De muziek van Coltrane is nog steeds standaardwerk voor elke jazzmuzikant, de muziek van Miles wordt nog steeds gespeeld op grote jazzfestivals en zelfs ragtime heeft nog zijn plek in de moderne muziekwereld. Dit zal ook altijd de kern van jazz zijn, improviseren op een oud bekend thema en er iets unieks van maken.

¹⁴ 'The First Jazz Recording Was Made by a Group of White Guys?', smithsonianmag.com.

¹⁵ 'Charles „Buddy” Bolden', npc.gov.

¹⁶ 'Charles „Buddy” Bolden', npc.gov.

¹⁷ 'Charles „Buddy” Bolden', npc.gov.

¹⁸ 'Bebop', timeline.carnegiehall.org.

¹⁹ 'Bebop', timeline.carnegiehall.org.

²⁰ Luister bijvoorbeeld naar de piano van het nummer 'Round Midnight'.

²¹ 'Bebop, Jazz Manhood and "Piano Shame"', thefeministwire.com.

²² 'Biography', johncoltrane.com.

²³ 'Biography', johncoltrane.com.

²⁴ 'John Coltrane', britannica.com.

²⁵ 'Spirituality in Jazz', thefourthfloor.co.uk.

Een reis door de jazzgeschiedenis

Essentiële jazz albums

1917 (Hot Jazz)

Livery Stable Blues,
Original Dixieland Jazz Band

1959 (Cool Jazz)

Miles Davis – Kind of Blue

1933 (Stride)

Art tatum – Piano Starts Here

1959 (Free Jazz)

Ornette Coleman – The Shape of Jazz to Come

1933-1937 (Swing Jazz)

Count Basie – The Complete Decca Recordings

1965 (Post-Bop)

John Coltrane – A Love Supreme

1945-1948 (Bebop)

Charlie Parker – The Complete Savoy and
Dial Master Takes

1969 (Jazz Fusion)

Miles Davis – Bitches Brew

North Sentinel Island: de meest geïsoleerde samenleving ter wereld

Merel Verwoerd

In de Andamanen, in de Indische Oceaan, ligt North Sentinel Island, het thuis van een gemeenschap die vrijwel volledig geïsoleerd is van de buitenwereld.¹ De Sentinelezen worden vaak beschouwd als mogelijk de laatst overgebleven pre-neolithische samenleving.²

Wat is er bekend van de Sentinelezen?

Door het ontbreken van direct contact blijven demografische en culturele gegevens grotendeels speculatief. Schattingen van hun bevolkingsomvang variëren sterk, van 80 tot 150, maar ook 15 of zelfs 500.³

Beperkte waarnemingen op afstand wijzen op een bestaan dat is gebaseerd op jacht, visserij en het verzamelen van plantaardig voedsel. Hun dieet lijkt te bestaan uit vis, schaaldieren, wilde vruchten, knollen en klein wild.⁴ De gemeenschap leeft in eenvoudige onderkomens met hellende daken, vaak gegroepeerd rond permanente vuren. Voor transport op het water maken zij gebruik van smalle prauwen met uitleggers (een soort kleine boten), die zij met staken voorsterweg in de ondiepe wateren binnen het kusttrif.⁵ De Sentinelezen beschikken tevens over bogen, pijlen en speren, doorgaans voorzien van ijzeren punten die vermoedelijk afkomstig zijn van aangespoeld werkmateriaal. Daarnaast vervaardigen zij gevlochten manden en houten werktuigen met ijzeren bladen. Scheepsbemanningen die in de jaren negentig nabij het eiland voor anker lagen, rapporteerden nachtelijke vuren en zang, wat wijst op rituele of sociale activiteiten.⁶

1 L. Wisman, 'North Sentinel Island: How have the Sentinelese people stayed isolated for so long?', ABC, 4 april 2025.

2 L. Wisman, 'North Sentinel Island: How have the Sentinelese people stayed isolated for so long?', ABC, 4 april 2025.

3 K. N. Smith, 'Everything We Know About The Isolated Sentinelese People Of North Sentinel Island', Forbes, 30 november 2025.

4 L. Wisman, 'North Sentinel Island: How have the Sentinelese people stayed isolated for so long?', ABC, 4 april 2025.

5 K. N. Smith, 'Everything We Know About The Isolated Sentinelese People Of North Sentinel Island', Forbes, 30 november 2025.

6 K. N. Smith, 'Everything We Know About The Isolated Sentinelese People Of North Sentinel Island', Forbes, 30 november 2025.

Over de zelfbenoeming en het wereldbeeld van de Sentinelezen is niet bekend. Door het isolement en de wettelijke bescherming die het eiland omgeeft, blijven deze aspecten waarschijnlijk blijvend ongedocumenteerd.⁷ Ditzelfde geldt voor de taal die ze spreken, waarbij het langdurige isolement ervoor heeft gezorgd dat andere groepen in de Andamanen, zoals de Onge en Jarawa, hun taal niet meer kunnen begrijpen.⁸

Contact met de buitenwereld

Het eerste contact vond plaats in 1880 door de Britse koloniale officier Maurice Vidal Portman. Met een groep gewapende mannen ging hij door de jungle om op de Sentinelezen te jagen die hun dorpen hadden verlaten. Uiteindelijk lukte het om een koppel met vier kinderen te 'vangen', die naar een dichtbij eiland worden gebracht voor wetenschappelijk onderzoek. Nadat de man en vrouw waren overleden, werden de kinderen teruggebracht naar het eiland. Vermoedelijk heeft deze ontmoeting ervoor gezorgd dat de Sentinelezen vanaf dan vijandig werden.⁹

In 1956 werd North Sentinel Island door de Indische overheid verklaard tot stammen reservaat met een verbod op reizen binnen 5 kilometer. Tot op vandaag heeft India een continue bewapende patrouille in het water die mensen ervan weerhoudt contact te maken met de stam. Op deze manier worden de Sentinelezen beschermt tegen ziekten van de buitenwereld en wordt hun manier van leven in stand gehouden.¹⁰ In 2017 zijn er zelfs Indische wetten geïntroduceerd die een verbod leggen op het maken van foto's en video's van alle stammen van de Andamanen.¹¹

Tijdens de jaren 70 en 80 heeft de Indische overheid geprobeerd om contact te maken met de Sentinelezen, opdat er een vriendschap zou ontstaan. Deze pogingen waren echter vruchteloos. Toch zouden de Sentinelezen in 1991 giften van de Indische overheid hebben verwelkomd.¹² In 1996 stopten alle reizen van de overheid.

Hoewel de overheid in 1996 is gestopt met contact te zoeken met de bevolking, hebben ze na de verwoestende tsunami in 2004 een helikopter gestuurd voor een welzijnscontrole. Tijdens het vliegen over de overheid werd de helikopter beschoten door pijlen, wat duidde op het overleven van de tsunami.¹³

Overige ontmoetingen met de stam zijn veelal geëindigd in tragedies. Zoals bijvoorbeeld de Indische vissers die werden gedood in 2006, nadat hun boot door het falen van het anker 's nachts naar het eiland was gedreven.¹⁴ In 2018 werd de Christelijke missionaris John Allen Chau ook gedood door de Sentinelezen.¹⁵

Recentelijk heeft in 2024 de Amerikaanse Mykhailo Viktorovych Polyakov illegaal het eiland betreden na een negen uur durende reis op een kleine boot. Voordat hij voet zette op het eiland floot hij een fluitje om de aandacht te trekken van de Sentinelezen. Vervolgens liet hij giften (een kokosnoot en Coca-Cola light) achter op de kust, verzamelde zandmonsters en maakte een video. 2 dagen later werd hij gearresteerd.¹⁶

Conclusie

De Sentinelezen vertegenwoordigen samenleving die, door bewust isolement en bescherming van de Indiase overheid, vrijwel onveranderd is gebleven. North Sentinel Island staat zo symbool voor een gemeenschap die in een eigen tijdscapsule voortbestaat, onbereikbaar voor de buitenwereld en beschermd tegen de invloeden van de moderne tijd.

7 K. N. Smith, 'Everything We Know About The Isolated Sentinelese People Of North Sentinel Island', Forbes, 30 november 2025.

8 K. N. Smith, 'Everything We Know About The Isolated Sentinelese People Of North Sentinel Island', Forbes, 30 november 2025.

9 British invade North Sentinel Island', Working Class History, 19 juni 2022.

10 L. Wisman, 'North Sentinel Island: How have the Sentinelese people stayed isolated for so long?', ABC, 4 april 2025.

11 L. Wisman, 'North Sentinel Island: How have the Sentinelese people stayed isolated for so long?', ABC, 4 april 2025.

12 L. Wisman, 'North Sentinel Island: How have the Sentinelese people stayed isolated for so long?', ABC, 4 april 2025.

13 L. Wisman, 'North Sentinel Island: How have the Sentinelese people stayed isolated for so long?', ABC, 4 april 2025.

14 L. Wisman, 'North Sentinel Island: How have the Sentinelese people stayed isolated for so long?', ABC, 4 april 2025.

15 P. Satyaki, J. Anstice & C. Sabatini, 'Sentinelese contacts: anthropologically revisiting the most reclusive masters of the terra incognita North Sentinel Island', Humanities and Social Sciences Communications volume 1512/11, p. 7.

16 L. Wisman, 'North Sentinel Island: How have the Sentinelese people stayed isolated for so long?', ABC, 4 april 2025.

Schilderkunst in de 17^e eeuw

Emma Meijer

'Soo d'Ouden Songen...' Jan Steen, 1660-1669.

De 17^e eeuwse Hollandse schilderkunst is wereldberoemd. De bekendheid van deze kunst wordt vaak verbonden aan de welvaart in die tijd en het feit dat veel mensen relatief rijk waren. Door deze rijkdom hadden mensen geld over voor de inrichting van hun huis waardoor er een grote markt voor schilderijen ontstond. Het werd in die tijd erg chic gevonden om jezelf en je familie te laten portretteren. Het schijnt zelfs zo te zijn dat de kwaliteit van de schilderijen niet erg relevant geacht werd maar dat het erom ging dat je geschilderd werd. De kunst uit deze tijd kenmerkt zich door haar bijzondere karakter en kwaliteit waar in dit artikel verdere aandacht aan besteed zal worden.¹

Rembrandt van Rijn

De bekendste extraordinaire meester, dit wil zeggen dat iemand zelfstandig gevestigd is en met een naam bekend is, uit deze tijd is Rembrandt van Rijn.² Rembrandt schilderde vooral graag Bijbelse verhalen en portretten waarin hij vooral emotie laat zien.³ Hij heeft in zijn kunstenaarscarrière maar liefst 600 schilderijen, 300 etsen en wel 2000 tekeningen gemaakt. Tussen deze werken zaten wel 100 zelfportretten.⁴ Rembrandt schilderde in de stijl van de Barok en zijn werk is dan ook realistisch, gedetailleerd en bevat een rijk kleurenpalet.⁵ Rembrandts toepassing van licht en schaduw is zo typerend dat het bekend staat als Rembrandtlicht. Het zorgt ervoor dat zijn portretten realistisch ogen en menselijke emotie bevatten. Dit gebruik van intens licht en diepe schaduwen staat bij ons ook wel bekend als "claire obscure".⁶ Voor de mensen in zijn schilderijen gebruikt Rembrandt vaak personen uit zijn nabije omgeving. Een van zijn vrouwen, Saskia van Uylenburgh, is bijvoorbeeld ook te herkennen in verschillende taferelen en zijn latere affaire Hedrickje Stoffels is ook in zijn schilderijen te herkennen.⁷

Een van de bekendste schilderijen ter wereld van Rembrandt is de Nachtwacht. De Nachtwacht heet echter niet echt de Nachtwacht maar officieel 'De compagnie van kapitein Frans Banning Cocq en luitenant Willem van Ruytenburgh maakt zich gereed om uit te marcheren'.⁹ De naam Nachtwacht komt overigens door verkleuringen van het schilderij. Rembrandt maakte het schilderij in het begin al erg donker waardoor hij met lichteffecten de aandacht op bepaalde partijen kon richten. De vernis is later gaan verkleuren waardoor het schilderij nog veel donkerder is geworden. Dit zorgde voor de onterechte aanname dat het scenario op het schilderij zich in de nacht afspeelt.¹⁰ In het schilderij worden de twee heren uit de titel weergegeven die omringd worden door zestien van hun manschappen en enkele figuranten die slechts uit compositorische redenen zijn toegevoegd. Het schilderij is gemaakt in opdracht van een compagnie uit het schuttersgilde.¹¹ Een opvallend feitje over het schilderij is dat er ooit stukken van het doek afgehaald zijn. Het werk hing eerst in de grote zaal hing van de Amsterdamse Kloveniersdoelen maar vanwege de

8 Rembrandt is na het overlijden van zijn vrouw Saskia nooit meer getrouwd omdat zij hem een flinke erfenis na heeft gelaten maar deze zou komen te vervallen als Rembrandt met een andere vrouw zou trouwen. P. Simons, 'Korte Biografie van Rembrandt van Rijn', 24papershop.com 16 januari 2024.

9 'De Nachtwacht-Rembrandt', wallstars.nl.

10 'De Nachtwacht', wikipedia.org.

11 'De Nachtwacht-Rembrandt', wallstars.nl.

De Nachtwacht, Rembrandt van Rijn, 1642.

1 'Schilderkunst in de 17e eeuw', geschiedenisvanzuidholland.nl.

2 'Schilderkunst in de 17e eeuw', geschiedenisvanzuidholland.nl.

3 P. Simons, 'Korte Biografie van Rembrandt van Rijn', 24papershop.com 16 januari 2024.

4 'Schilderkunst in de 17e eeuw', geschiedenisvanzuidholland.nl.

5 P. Simons, 'Korte Biografie van Rembrandt van Rijn', 24papershop.com 16 januari 2024.

6 'Rembrandtlicht: Hoe Rembrandt het licht gebruikte in zijn schilderijen', robbinvariantumhout.nl.

7 P. Simons, 'Korte Biografie van Rembrandt van Rijn', 24papershop.com 16 januari 2024.

vele feesten in de zaal bestond er een angst dat het werk beschadigd zou raken. Om deze reden werd het schilderij verplaatst naar het stadhuis op de Dam (nu: het Koninklijk Paleis) maar het was te groot voor de muur waar het zou moeten hangen.¹²

Johannes Vermeer

Johannes Vermeer is een andere bekende schilder uit deze tijd, maar in tegenstelling tot Rembrandt heeft hij maar een heel klein oeuvre bestaande uit slechts 35 schilderijen met ongeveer 10 verloren weergaven.¹³ Het werk van Vermeer bestaat vooral uit interieurstukken. In zijn huiselijke taferelen maakt hij gebruik van een krap beeldkader waardoor de kijker van dichtbij op de hoofdpersoon kijkt, deze hoofdpersonen waren overigens meestal vrouwelijk.¹⁴

De stijl van Vermeer is erg realistisch en hij maakt hierin gebruik van buitengewoon naturalistisch licht wat vaak via een raam aan de linkerkzijde de scène binnen valt. De schilderijen bevatten helder kleurgebruik en een levensechte weergave van texturen.¹⁵

Meisje met de parel, Johannes Vermeer, ± 1665-1667.

Het beroemdste schilderij van Johannes Vermeer is het Meisje met de Parel, ook dit schilderij heeft echter iets opvallends met de naam. Het werk heeft namelijk niet altijd deze naam gehad, tot

1995 stond het bekend als Meisje met Tulband. Later werd besloten dat de naam Meisje met de Parel een betere naam zou zijn. Aan deze passendheid kan overigens wel getwijfeld worden bleek later, in 2014 werd er namelijk ontdekt dat deze 'parel' in het schilderij geen parel is maar eerder een glazen en daarna gelakte druppeloorbel. Deze ontdekking wordt gebaseerd op het feit dat de manier waarop de 'parel' het licht weerkaatst niet passend is bij de manier waarop parels normaal gesproken het licht weerkaatsen. Iets anders opvallends is dat het schilderij geen portret is van een beroemd model maar dat het een tronie is, een portret van een naamloos model. Tronies werden gebruikt als oefenwerk om vaardigheden te kunnen verbeteren. Er wordt gezegd dat de oudste dochter van Vermeer het model is in het schilderij maar hier is geen enkel bewijs voor gevonden.¹⁶

Jan Steen

De naam Jan Steen komt wellicht ook bekend voor en ook hij is een schilder uit deze periode. Jan Steen maakte, net als Rembrandt, veel zelfportretten maar hij is bekender geworden vanwege zijn levendige en chaotische huishoudelijke taferelen. Deze taferelen zijn zelfs zo kenmerkend dat 'een huishouden van Jan Steen' een vaak gebruikt gezegde is geworden.¹⁷ In deze genre-stukken wordt op een humoristische wijze het alledaagse leven op de hak genomen. Hij combineert theater, literatuur en schilderkunst waarmee hij ons vaak op het verkeerde been zet.

Het vrolijke huisgezin, Jan Steen, 1668.

¹² I. Rijnsewijn, '10 opmerkelijke weetjes uit het leven van de nachtwacht die je nog niet wist', kunstpunt groningen.nl 12 september 2019.

¹³ 'Johannes Vermeer. 1632-1675', verenigingrembrandt.nl.

¹⁴ 'Johannes Vermeer. 1632-1675', verenigingrembrandt.nl.

¹⁵ 'Johannes Vermeer. 1632-1675', verenigingrembrandt.nl.

¹⁶ 'Wist jij dit over het Meisje met de Parel?', museum.royaldelft.com 2 april 2024.

¹⁷ 'Schilderkunst in de 17e eeuw', geschiedenisvanzuidholland.nl.

Jan Steen staat bekend om het gebruik van humor in zijn schilderijen in de vorm van spottende karikaturen, overdrijvingen, woordspelingen en raadselachtige omkeringen. Daarnaast hebben de werken van Jan Steen een persoonlijk karakter doordat hij zelf, maar ook zijn vrouw en kinderen, regelmatig een rol speelt in zijn werken.¹⁸

Judith Leyster

Alhoewel de mannelijke schilders uit deze tijd het bekendste zijn en de meeste aandacht krijgen, kunnen we de vrouwelijke kunstenaars natuurlijk niet uit de spotlight laten. De bekendste kunstenares uit deze tijd is Judith Leyster. Zij werd in 1633 toegelaten tot het Sint-Lucasgilde voor kunstenaarsambachtslieden, hiermee is zij de eerste vrouw die werd uitgeroepen tot meesterschilder. Dit gaf haar de mogelijkheid om bijvoorbeeld, net als haar mannelijke collega's, een eigen atelier op te zetten en zelf schilderijen te verkopen.¹⁹

Leyster onderscheidt zich door niet alleen stillevens maar ook genrestukken en portretten te maken. Haar werk kan omschreven worden als verfijnd en gedetailleerd en het is bijzonder door de 'losse' schildertechniek waar ze gebruik van maakt. Leyster was hierin namelijk de enige vrouw in Holland die dit op deze manier deed.²⁰ De losse manier van het hanteren van de penseel past goed bij de stijl uit die tijd en specifiek bij de stijl van Frans Hals. De werken van Leyster werden dan ook wel eens aangezien als werk van Frans Hals. Lang werd er ook gedacht dat ze een leerling was van hem maar aanwijzingen hiervoor zijn niet gevonden.²¹

Leyster maakte onder andere populaire 'moderne' figuurstukken. Deze stukken zijn voorstellingen van mensen die in, voor die tijd, moderne kleding gekleed zijn en die zich bezighouden met allerlei soorten activiteiten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan gezelschappen van feestvierende jonge mannen en vrouwen. In deze werken staan de figuren en hun bezigheden altijd centraal waardoor ze vrijwel geen aandacht besteedt aan het uitwerken van de ruimtes.²²

Dit artikel is te kort om alles tot in de kleinste details te bespreken en de besproken kunstenaars zijn zeker niet de enige bekende kunstenaars uit de 17^e eeuw. Toch hoop ik dat jullie nog wel iets nieuws geleerd hebben over enkele kunstenaars uit deze tijd en wellicht een aantal leuke, nieuwe feitjes hebt geleerd over schilderijen die je hoogstwaarschijnlijk al wel kende.

Vrolijk gezelschap, Judith Leyster, tussen 1629 and 1631.

¹⁸ „Jan Steen. De schilder van het genre“, canonvannederland.nl.

¹⁹ „Judith Leyster – De beroemdste schilderes uit de Gouden Eeuw. Een vrouwelijke meesterschilder“, historiek.net.

²⁰ „Judith Leyster – De beroemdste schilderes uit de Gouden Eeuw. Een vrouwelijke meesterschilder“, historiek.net.

²¹ „Judith Leyster (1609-1660). Een beroemd kunstenaar en succesvol zakenvrouw“, mauritshuis.nl.

²² „Judith Leyster (1609-1660). Een beroemd kunstenaar en succesvol zakenvrouw“, mauritshuis.nl.

A low-angle, upward-looking photograph of the interior of St. Peter's Basilica in Rome. The image captures the vast, ornate dome with its intricate golden mosaics and frescoes. Sunlight streams through several large arched windows, creating a dramatic play of light and shadow. A prominent Latin inscription, "ET IN COE LIS EGO ROGAVI PRO T", is visible on the wall below the dome's base. The overall atmosphere is one of grandeur and historical significance.

Alle wegen leiden naar Rome

Merel Verwoerd

Ons huidige rechtssysteem, net als vele andere Europese systemen, is geworteld in een eeuwenlange traditie die terugreikt tot de oudheid. Het Romeinse recht vormt daarin een onmisbare factor. Dat we vandaag zoveel structuren, begrippen en rechtsprincipes herkennen, is in belangrijke mate te danken aan het werk van keizer Justinus.

Wie is Justinus?

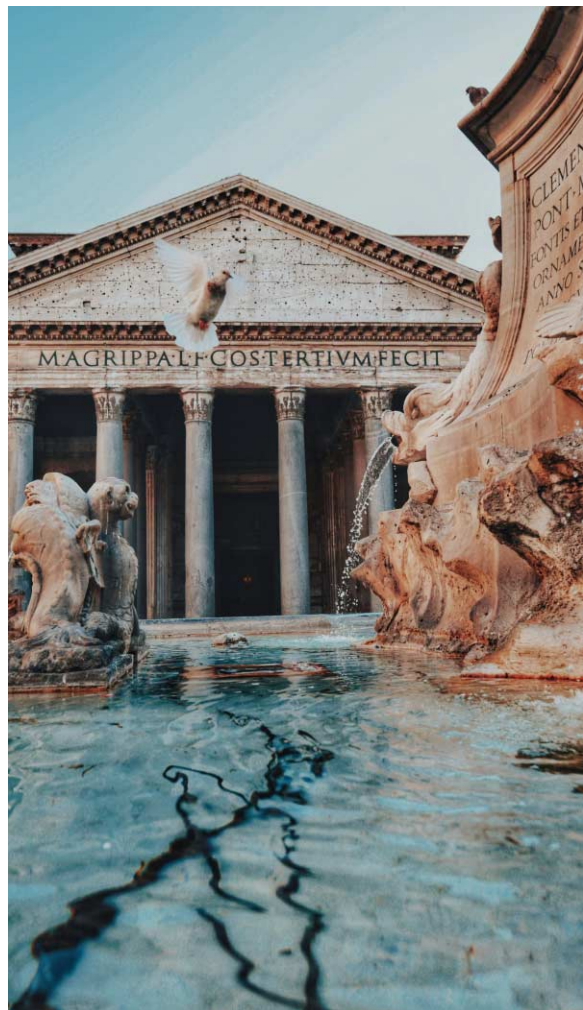
Justinus' werd geboren als Petrus Sabbatius in het Servische dorp Tauresium, destijds gelegen in het Oostromeinse rijk. Hoewel zijn vader boer was, was zijn moeder de zus van keizer Justinus. Dankzij die familieband werd hij na het succesvol dienen van zijn oom naar de hoofdstad Constantinopel gehaald. In 521 bereikte Justinus het ambt van consul, een belangrijke stap in zijn politieke opklimming. In 525 trouwde hij met de actrice Theodora. Aangezien de wet een huwelijk tussen een senator en een actrice niet toestond, liet Justinus de wet speciaal wijzigen. Na het overlijden van zijn oom, besteedde hij zelf twee jaar later de troon.

Hoewel Justinus keizer was van het gehele Romeinse Rijk, strekte zijn feitelijke macht slechts uit over het Oostelijke gebied, met Constantinopel als hoofdstad. Keizer Justinus beschouwde het als zijn taak om zowel de katholieke godsdienst te verdedigen als het rijk politiek en cultureel te herstellen en te vernieuwen. Zo heeft hij de Hagia Sophia laten bouwen, ingewijd in 537.

Toch is Keizer Justinus voor Europeanen in eerste plaats samensteller van de zogenaamde Corpus Juris Civilis. Met behulp van armis legibusque ('de wapenen en wetten', dat wil zeggen: via het leger en wetgeving) beoogde hij dit doel te bereiken. Hoewel het merendeel van de bevolking Griekstalig was, introduceerde hij het Latijn als officiële taal voor het bestuur en leger.

Juridische hervorming

In de zesde eeuw was er op juridisch vlak behoefte aan een eigentijdse versie van het oude Romeinse recht, dat door zijn casuïstische en historische gelaagdheid moeilijk hanteerbaar was geworden. Tegelijk kende het klassieke Romeinse recht binnen de rechtswetenschap heropleving. Deze omstandigheden stimuleerden Justinus' ambitie om het oude recht volledig te herzien: te ordenen,

vervolledigen en harmoniseren.¹ De wetgeving die op grond hiervan tot stand kwam, wordt nu Corpus Iuris Civilis genoemd, bestaande uit vier groepen rechtsnormen. Elke groep heeft elk hun eigen aard en specifiek doel.²

Codex

De eerste groep is de 'Codex', dat bestond uit een verzameling van constituties afkomstig van de keizer. Veel van deze constituties, voordat zij als officiële keizerlijke verzameling waren gebundeld, waren verzameld in privé bundels. Deze misten natuurlijk de voor codificatie noodzakelijke autoriteit.³ Indien een constitutie niet werd opgenomen in de Codex, verloor deze haar rechtskracht.⁴

De Codex is ingedeeld in 12 boeken, die weer

¹ 'Corpus Iuris Civilis', Stilus.

² 'Corpus Iuris Civilis', Stilus.

³ J.H.A. Lokin, Prota; Vermogensrechtelijke leerstukken aan de hand van Romeinsrechtelijke teksten, Den Haag: Boom Juridisch, 2022, p. 21.

⁴ J.H.A. Lokin, Prota; Vermogensrechtelijke leerstukken aan de hand van Romeinsrechtelijke teksten, Den Haag: Boom Juridisch, 2022, p. 23.

onderverdeeld zijn in een aantal titels.⁵ Binnen de Codex gold een voorrang van tegenstrijdige rechtsregels op basis van de chronologische volgorde.⁶

Digesta

De Digesta vormt het kernstuk van de justiniaanse wetgeving, bestaande uit een verzameling van belangrijke en omvangrijke werken van klassieke juristen, zoals Ulpianus.⁷ In 530 begon een commissie, bestaande uit twee hoge ambtenaren, vier hoogleraren en elf advocaten, onder leiding van Tribonianus aan deze opdracht.⁸ Uiteindelijk trad het in 533 in werking, met maar liefst 50 boeken en in ieder boek een aantal titels.

Met name de Digesta is significant van invloed geweest op de vorming van het recht zoals wij dat nu kennen, zoals op de structuur en principes van het Burgerlijk Wetboek.⁹

Institutiones

Na de voltooiing van de Digesta werden de Institutiones gemaakt door twee hoogleraren

rechtsgeleerdheid – Theophilus en Dorotheus. De Institutiones vormden een leerboek waarin de grondbeginselen van het Romeinse recht overzichtelijk werden uiteengezet.¹⁰

Novellae

Tenslotte werden de Novellae, nieuwe wetgeving, uitgevaardigd.¹¹ Deze werden echter niet meer door Justinus zelf verzameld en bestond er geen officiële, door de overheid gesanctioneerde uitgave. Voornamelijk uit een particuliere verzameling zijn de Novellae aan ons overgeleverd.¹²

Justinus' werk voert ons mee op een reis door de tijd: van het oude Rome naar onze moderne rechtszaal. Met het Corpus Iuris Civilis bracht hij structuur in eeuwen aan rechtsraditie en legde hij een fundament dat nog altijd zichtbaar is in het Europese wetboek. Zo blijft zijn erfenis, eeuwen later, een blijvende gids in ons rechtssysteem.

⁵ 'Corpus Iuris Civilis', Stilus.

⁶ J.H.A. Lokin, Prota; Vermogensrechtelijke leerstukken aan de hand van Romeinsrechtelijke teksten, Den Haag: Boom Juridisch, 2022, p. 23.

⁷ 'Corpus Iuris Civilis', Stilus.

⁸ J.H.A. Lokin, Prota; Vermogensrechtelijke leerstukken aan de hand van Romeinsrechtelijke teksten, Den Haag: Boom Juridisch, 2022, p. 24.

⁹ 'Corpus Iuris Civilis', Stilus.

¹⁰ J.H.A. Lokin, Prota; Vermogensrechtelijke leerstukken aan de hand van Romeinsrechtelijke teksten, Den Haag: Boom Juridisch, 2022, p. 30.

¹¹ 'Corpus Iuris Civilis', Stilus.

¹² J.H.A. Lokin, Prota; Vermogensrechtelijke leerstukken aan de hand van Romeinsrechtelijke teksten, Den Haag: Boom Juridisch, 2022, p. 32.

SIRIUS XX